

Ohřát se někde na sluníčku, protáhnout si kosti, které po zimě pěkně vrzají. Tak to se vám zjevuje ve snech? Zatímco v České kotlině se počasí nedokáže rozhodnout, jestli je ještě zima nebo už jaro a pučící větvičky zlatého deště občas ještě obsypává posledními sněhovými vločkami, jinde už je jasno.

Všem nám bohužel není dopřáno, abychom celou nepříjemnou středoevropskou zimu strávili někde na Riviéře zevlováním po kavárnách a drahých hotelích, jako to dělali zbohatlíci na počátku devatenáctého století. Budiž nám útěchou, že i tenkrát se po středomořských promenádách provoněných kvetoucími keři mohlo v zimě procházet jen pár vyvolených. Nejspíš je to tak dobře, protože mezi nimi převážovali spíš tuberkulózně pokašlávající

elegáni vysedávající s doutníkem v ruce v červených plyšových křesílkách a neduživé dívky s propadlými zelenkavými líčky.

Hurá do teplých krajín

Přesto je možné dopřát si osvěžující jarní kúru, která vyhovuje rozpočtovým možnostem většiny z nás, a navíc je daleko lépe přizpůsobená našemu současnému životnímu stylu.

Připlouvá trabakola - chystejte si kola

Naše trabakola kotví v Bolu.

Tou dobrou destinací, kam se vydat, je Chorvatsko a tím správným časem je samotný začátek sezony, květen. Vynecháme pro tentokrát koupání, protože moře je v květnu přece jen studené a vhodné spíše ke krátkému osvěžení než k dlouhým vodním hrátkám. Přibalíme si však kolo, protože cykloturistika je v tuto roční dobu v Chorvatsku naopak nevýslovně příjemná. A protože zde častěji než pozdrav slyšíte typické zvolání „lijepo more“, měli bychom se s kolem vydat k mořským břehům. Od obojího se nám tak dostane to nejlepší, prostě slízneme smetanu.

Rozkvetlý ostrov Vis v květnu

Bicyklem a lodí

System, který spojuje pozitiva plavby lodí a cykloturistiky, se nazývá kololod'. Jeho základem je loď, kterou si rozhodně oblíbí staromilci i technicky naladěné duše. Říká se jí trabakul či trabakola a je to nádherné starodávné dřevěné plavidlo, které se vši elegancí nese prožitky všech plaveb, jež s ním kdy byly podniknuty. A právě trabakul se nám stane dočasným domovem. Většinou na jeden týden.

Zatímco suchozemci zní slovo trabakul jako nějaké tajemné kouzelné zaříkadlo, Chorvatům je

naprosto jasné, oč jde. Ostatně název Trabakul nesou mnohé místní hotely i restaurace. Je to typ plachetnice, která se již před více než tisícem let používala v oblasti Jaderského moře k obchodování. Trabakuly byly různé veliké a dopravovaly olivy, víno, sůl a další komodity mezi přístavy Středozemního moře. Ty, které brázdí moře dnes, bývají staré tak sto let, a ačkoli původně byly vydány při plavbě na milost a nemilost vanoucím větrům, v současné době jsou bezezbytku vybaveny motory. Trabakul vypadá trochu břichatě, ale je to loď vcelku mrštná, která se dostane i do malých přístavů a může kotvit v mělkých zátokách. A právě v tom je kouzlo celého systému kololodi. Pluje se od přístavu k přístavu, respektive většinou od ostrova k ostrovu, do zapadlých malebných míst, která často působí dojmem, jako by se v nich čas zastavil. Odtud se pak vyráží na projížďky.

Nebojte se neznáma

Na palubě trabakulu se může ubytovat přes dvacet lidí. Ideální počet, aby se během plavby poznali, pokud chtějí. Ideální je, pokud se sejde parta lidí, kteří se již znají.

Cyklistika může být dominantním bodem programu nebo také jen doplňkovou kratochvílí. Všichni si mohou vybrat, co jim vyhovuje. Každý

Průzračný jarní vzduch skýtá krásné výhledy...

den se kotví v jiném místě, ze kterého se podnikají výlety většinou do vnitrozemí ostrovů. Loď se během dne přemístí do jiného přístavu. Mezi ranním výjezdním bodem a večerním cílem je pak velké množství možností, jak moc nebo málo sportovat. Na výběr jsou jednak různé dlouhé trasy, které mohou být ještě prodlouženy různými odbočkami ke kulturním nebo přírodním zajímavostem. Na výběr jsou i různé povrchy.

Mnohé ostrovy mají v současnosti skvělé asfaltové silnice, což je samozřejmě velmi pohodlné, ale ne příliš dobrodružné. Jsou zde ovšem i divoké pěšiny, které vroubí ostnitě porosty macchie a jejichž povrch tvoří ostrý vápencový štěrk. Komu se nelíbí ani asfaltka, ani kozí stezka, může jezdit po makadamových cestách, jež mají nejbližší k našim polním nebo lesním vozovým cestám. Rozhodování nebývá snadné. Vždy

FOTO archiv CK GEOTOUR

Slavný Zlatý mys na Brači je na jaře klidný.

ráno bývá na lodi brífink, kde průvodce vysvětluje, kudy se dá jet. Každý si pak může do mapy zakreslit tu svou trasu. Samozřejmě je tu ještě možnost nejet vůbec nikam. Klid liduprázdné lodi plující po smaragdové hladině Jaderského moře má také něco do sebe: můžete jen odpočívat a rozjímat na libovolné téma se sklenkou v ruce.

Aromaterapie v rozkvetlé zahradě

Nejúžasnějším zážitkem je ovšem pro obyvatele věčně zamračeného Česka množství květin, se kterými se v Chorvatsku na jaře potkáte, a bezpočet vůní, které tyto exotické rostliny vydávají. Zejména pobyty v první polovině května jsou doslova aromaterapeutickými kúrami. Rostliny, které doma oprašujeme a dýcháme na ně, tu rostou v nestoudně hustých chuchvalecích. Pro milovníky botaniky nebo zahradičnické je skutečně bobříkem odříkání projíždět mezi těmito klenoty bez povšimnutí.

Hlavní rostlinou, která určuje jarní vzhled kopcovitých částí chorvatských ostrovů, je šalvěj. Z trsů lepkavých, šedě ojněných lístků vyrážejí modrofialové trsy, které lemují zejména kozí stezky. Velkolepé šalvěji sekunduje o něco skromnější vybarvený rozmarýn. Ve vlhčích místech narazíte na porosty bobkového listu neboli vavřínu. O léčivých účincích těchto a mnoha dalších rostlin nikdo nepochybuje. O rozmarýnu se třeba říká, že je dobrý proti únavě, o šalvěji se zase dočtete, že působí blahodárně při duševní vyčerpanosti. Zapomenout nesmíme ani na opojně vůně, které vydávají zahrady na březích moře. Zjara tu dominuje zimolez, kterému daleko lépe sluší zažitý název „růže z Jericha“. O něco později rozkvétá levandule, snad nej-

známější voňavkářská surovina. Políčka zkroutěných keřků jsou především na Hvaru.

Který ostrov je nejkrásnější?

Odpověď na takovou otázku je poměrně těžká. Klíč k objevování krás ostrovů v Jaderském moři tedy může být následující.

Pokud se odhodláte k jarnímu aromaterapeutickému pobytu v cyklistickém sedle hned na začátku května, volte jižní část Jadranu. Spousta zajímavých přírodních překvapení vás určitě čeká na ostrově Mljet, kde je velká rezervace. Na ostrově Šipan uvidíte kouzelné staré renesanční vily. Renesance tu má úplně jiný ráz než například v Praze. Poctivě založené domy, které často sloužily jako miniaturní pevnosti, byly většinou druhou rezidencí bohatých obyvatel Dubrovníku. Chudší architektonickou výzdobu tady nahrazovaly nádherné pěstěné zahrady. Své kouzlo má město Dubrovnik, kde můžete adrenalinové výkony na kolech vyvážit požitkem z teplé přímořské noci, i nádherná Korčula, která na rozdíl od Dubrovníku byla ušetřena válečného běsně-

Program KOLOLOD pořadá v květnu, červnu, září a říjnu pražská cestovní kancelář Geotour, tel. 257 312 345, www.geotour.cz. Další informace najdete na www.kololod.cz. Informace o možnostech individuálního ubytování, spojení a dopravy na ostrovy, prospekty a některé mapy získáte v Chorvatském turistickém sdružení, Krakovská 28, Praha 1, tel. 222 211 812, www.htz.cz.

ni. Na začátek května je vhodné i okolí velkých ostrovů Hvar a Brač. Oba jsou vcelku známé, protože sem v sezóně míří velké množství turistů. Zajímavostí na této trase kololodi je zejména ostrov Vis. Místo, které má z vojenského hlediska strategickou polohu, bylo také dlouhou dobu nepřístupné turistům. Tak jako každá věc má různé stránky, i dlouhodobá vojenská přítomnost má své klady a zápory. Návštěva ostrova se doporučuje zejména návštěvníkům s duší romantických dobrodruhů.

Na přelom května a června si počkejte s návštěvou severodalmatských a Kvarnerských ostrovů, těch pod Rijekou. Sem by měli zamířit především méně zdatní cyklisté. Zdejší ostrovy jsou totiž méně kopcovité, a tak se při šlapání tolik neunavíte. Tady chystá nejmalebnější scénérie ostrov Dugi otok a přilehlé souostroví Kornati, které jsou hodně vzdáleny od pevniny, a tudíž méně zasažené všemi negativními civilizačními vymoženostmi. Města na ostrově Lošinj na vás zase dýchnou atmosférou doby, kdy jsme ještě žili s Chorvaty v jednom státě. U města Mali Lošinj si můžete prohlédnout letní rezidenci mocnáře Františka Josefa I.

Dokud je příroda divoká

Pokud máte nějaké pochybnosti, zda se vypravit na dovolenou už v květnu, zapomeňte na ně. Tak jako všude i na chorvatském pobřeží se bouřlivě rozvíjí konzumní turistika. Sezóna se prodlužuje, a tak poslední dobou není výjimkou, že se na některých místech už na začátku června srazíte s davy turistů z celé Evropy. Je otázkou času, kdy i porosty divoké krásné vonící šalvěje nahradí podél silnic prefabrikovaná koryta.

**Připravili Jana VLKOVÁ
a Oto KLIKAR**

